

Position paper Rondetafelgesprek langdurige werkloosheid onder ouderen – 19 november 2015

Met goede begeleiding is ouderenwerkloosheid succesvol aan te pakken!

Ouderen worden niet vaker werkloos dan de jongere generatie, maar als ze het worden, zijn ze langer werkloos en worden de kansen om terug te keren op de arbeidsmarkt bij langere duur steeds kleiner. Alle reden om op tijd in te grijpen en ouderen te ondersteunen bij het vinden van een nieuwe baan. Op de huidige arbeidsmarkt is er een tekort aan banen. Om oudere werklozen aan een nieuwe baan te helpen is het belangrijk hen zo goed mogelijk uit te rusten voor de nieuwe arbeidsmarkt zodat ze de concurrentie aankunnen. Extra ondersteuning en begeleiding is naar onze ervaring nuttig en levert resultaat op. Er zijn verschillende mogelijkheden, zoals outplacement, loopbaanbegeleiding, van-werk-naar-werk begeleiding en re-integratieondersteuning.

Cijfers

Uit onderzoek van OVAL blijkt dat van de 10.000 door OVAL uitgevoerde outplacementtrajecten in 2014, er 7.000 succesvol waren. In de leeftijdscategorie van 40 tot 57-jarigen vond ongeveer 60% een nieuwe baan met behulp van outplacement. Dat oudere werknemers moeilijker aan nieuw werk komen, blijkt ook uit hetzelfde onderzoek. Toch vond ruim een derde van de 57-plussers binnen de looptijd van het traject een nieuwe baan.

Meerdere oorzaken voor langdurige werkloosheid

Er wordt al snel gezegd dat leeftijd de oorzaak is van de langdurige werkloosheid. In de praktijk ligt dat echter genuanceerder. Ouderen zijn over het algemeen lager opgeleid dan jongeren en hebben een eenzijdiger arbeidsverleden. Als de werkloosheidscijfers daarvoor worden gecorrigeerd, is het verschil tussen oud en jong al aanzienlijk kleiner. Een andere belemmering kan de cao van een sector zijn: ontsaai maatregelen voor ouderen leiden tot hogere kosten voor een oudere werknemer zonder dat er

ook sprake is van een hogere productiviteit¹. Werkgevers maken dan snel de keuze om voor een jongere kandidaat te kiezen.

De positie van oudere werklozen in de bijstand is nog lastiger. Zij zijn al langer uit het arbeidsproces en hebben dus geen recente werkervaring om in te brengen bij een sollicitatie. Daarnaast spelen bij hen vaker taalvaardigheid, schuldenproblematiek en ziektegeschiedenis ook een rol. Niet zozeer de leeftijd zorgt voor beperkte kansen, maar meer de factoren opleiding, eenzijdig arbeidsverleden, taalvaardigheid, schuldenproblematiek en ziektegeschiedenis.

Begeleiding werkt

Veel oudere werklozen hebben baat bij ondersteuning bij het vinden van een (nieuwe) baan. Het gaat daarbij om zaken als aanvullende opleiding, inzicht in arbeidsmarktkansen, ook buiten de eigen functie of branche. Maar ook om goed inzicht in de eigen capaciteiten te krijgen en deze goed voor het voetlicht te kunnen brengen. Zo zijn zij veel beter toegerust om te gaan solliciteren.

Of zoals een oudere werkloze zelf stelt:

“Ik dacht: ik ben de 50 reeds gepasseerd, wie zit er nog op mij te wachten? Mijn loopbaancoach liet mij kijken naar de voordelen en niet de nadelen van mijn leeftijd. En met succes!”

OVAL pleit voor de volgende maatregelen voor aanpak ouderenwerkloosheid:

- Werkgevers en werknemers moeten investeren in de overgang naar nieuw werk. Dit kan door het inzetten van de transitievergoeding ook daadwerkelijk in te zetten voor transitie.
- Vermijd perverse prikkels in sociale plannen, zoals het belonen van mensen met extra vergoeding als het vinden van nieuw werk in bijvoorbeeld 9 maanden niet is gelukt.
- Stel de premiekorting voor het in dienst nemen van oudere werklozen gedurende langere tijd op het niveau van 2015 (7000 euro) in plaats van het steeds aan te passen (verlagen). In de praktijk blijkt dat werkgevers door een hogere premiekorting eerder geneigd zijn mensen aan te nemen. Maar onvoorspelbaarheid van de hoogte en duur van premiekorting leidt tot een afwachtende houding.
- Besteed de 150 miljoen die resteert uit de sectorplannen aan concrete trajecten met resultaatafspraken, brug-ww en scholingsvouchers om bureaucratie te voorkomen.

¹ <http://www.cbs.nl/nl-nl/menu/themas/arbeid-sociale-zekerheid/publicaties/artikelen/archief/2015/langdurige-werkloosheid-neemt-toe-en-treft-vooral-45-plussers.htm>